

150 år *med*

STRÖMSTADS TIDNING

Ögonblick ur vår tidnings och bygds historia

1866-2016

STRÖMSTADS TIDNING

150* år *med
STRÖMSTADS TIDNING

Ögonblick ur vår tidnings och bygds historia
1866-2016

STRÖMSTADS TIDNING

STRÖMSTADS TIDNING

Förlag: Stampen AB

Formgivning: Jessica Eklund

Foto där fotograf ej är namngiven: Strömstads Museum

Utgivningsår: 2016

ISBN 978-91-88463-15-9

I 150 år har Strömstads Tidning levererat nyheter och berättat om staden, människorna och livet i Strömstad med omnejd. Det har vi uppmärksammat med att blicka tillbaka på åren som gått. I den här boken kan du därför läsa om sillens betydelse, branden, stenbyggarna och all den dramatik som uppstod när unionen med Norge upplöstes. Här finns också gamla bilder från Strömstads museum och som kronan på verket; den glädjeyra vi upplevde under Skageracks tak när firandet avslutades med en revy.

Att fylla 150 år, samma år som tryckfrihetsförordningen firar sina 250 år, visar hur viktig journalistiken och det fria ordet är än i dag. Och även om jag som chefredaktör inte tar till käppen som redaktörerna gjorde förr när konkurrensen var som störst, är Strömstad tidning lika viktig – nu som då.

Ingalill Sundhage

1860-TALET: STRÖMSTAD FÅR EN EGEN TIDNING

TRYCKAREN SOM STARTADE TIDNINGEN

I år var det 150 år sedan boktryckare Blomberg fick idén att starta Strömstads Tidning.

Boktryckaren Karl Fredrik Blomberg, som nyss flyttat till Strömstad från Göteborg, tyckte att staden behövde en lokaltidning. Han köpte därför in tryckeriutrustning och anställde den unge L.A. Larsson som redaktör.

17 oktober 1866 kom det första numret av Strömstads Tidning ut. Numret såg inte så märkvärdigt ut, det var en liten firsidig skrift där den största delen av utrymmet utgjordes

av utgivarens anmälan av tidningen.

I anmälan skriver Blomberg bland annat:

”Åt förhållanden i denna stad och den närliggande landsbygden ämnar vi ägna en synnerlig uppmärksamhet, städse beredvilliga att i bladet giva uttryck för en bildad allmänhets opinion avseende frågor, som röra ortens angelägenheter. Vi hava av flera upplysta män fått löfte om bidrag

till tidningen. För insända uppsatser, avfattade på ett humant språk och hållande sig allenast till sak, stå tidningens spalter i mån av utrymme städse öppna.”

Den första tiden var tidningsredaktionen inrymd i det Kjellénska huset på nordsidan av Strömstad, vid övre bron. I början kom Strömstads Tidning ut en gång i veckan, men redan 1868 kunde tidningen börja

utkomma med två nummer i veckan, onsdag och lördag.

KARL FREDRIK BLOMBERG höll igång i tio år, varefter tryckeriet och tidningen övertogs av L.A. Larsson, som kom att driva tidningen med fast hand ända fram till sin död 1908, då han efterträddes av sin son Harald.

Tidningsredaktionen kom att flytta runt en hel del i stan under de tidiga åren. L.A. Larsson hade just flyttat den till hörnet av Regeringsgatan och Klevgatorna när den stora branden i augusti 1876 förödde centrum. Redaktör Larsson var också stadens brandchef men lyckades trots det inte rädda Strömstads Tidning.

EFTER ETT KORT uppehåll i utgivning-
en fick tidningen provisoriskt hålla
till i Smithska huset vid Karlsgatan,
men flyttade 1878 till ett hus vid
Stadsparken där den sedan blev kvar
under lång tid. Det var först 1960
tidningen köpte den gamla kvarnen

vid Strömsån. Där blev redaktionen
sedan kvar ända fram till december
2013, då flytten gick till Abba-huset
där dessa ord skrivs.

Från 1894 och fyrtio år framåt var
det hård konkurrens på tidnings-
marknaden i Strömstad. Då utgavs
tidningen Norra Bohuslän, som star-
tades av Carl Hall från Grebbestad.
Den hade dock ständiga problem
med finansieringen och tidningarna
slogs samman 1934. Det är därför
tidningen än i dag heter Strömstads
Tidning Norra Bohuslän.

JAKOB SIMONSON

FATTIGDOM PRÄGLADE STADEN

Fattigdomen är svår i Strömstad under tidningens första decennium. Vintrarna är kalla och det är ständigt risk för förödande bränder.

I det första numret av Strömstads Tidning, den 17 oktober 1866, rapporterar redaktören om gårdagens sammanträde i fullmäktige. En av de saker som tas upp är hälsotillståndet i staden och den omgivande landsbygden, där man nyligen blivit fri från koleraepidemin. Den extra läkare som sänts till Strömstad från huvudstaden för att ta hand om kolerapatienter har därför fått resa tillbaka igen.

Ångfartyget Strömstad, som trafikerar Strömstad-Göteborg mellan juni och september, har upphört med resorna för året, och, tillägger tidningen, måhända var det den sista ångbåtresan. Fartyget ska nämligen säljas och det är osäkert om någon vill ta över trafiken.

STRÖMSTAD SAKNAR DÄRMED praktiskt taget allmänna reseförbindelser med Uddevalla och Göteborg, och

stadsfullmäktige anhåller därmed i ett sirligt formulerat brev till Sveriges kung, Karl XV, om en diligensförbindelse till Uddevalla. Nyligen hade en järnväg öppnats mellan Uddevalla, Vänersborg och Herrljunga, men man går inte så långt som att be kungen om att utsträcka denna även till Strömstad.

Tidningen håller sig vid den här tiden med en korrespondent i Skee

socken, som bland annat rapporterar om skörden. Under den här perioden led Sverige av hungersnöd och många valde att fly den annalkande svälten och emigrera till Amerika. De ytterst kalla vintrarna på 1860-talet gjorde saken värre.

BEHOVET AV UNDERSTÖD och hjälp till stadens fattiga är stort, rapporterar tidningen. Av Strömstads stadsfullmäktiges budget för 1867 kan man bland annat utläsa att den allra största utgiftsposten är för fattigvård. Av de samlade utgifterna på 15 177 riksdaler går 3 820 riksdaler till fattigvård. Den posten är alltså större än utgifterna för löner till stadens anställda ämbets- och tjänstemän. Som en jämförelse kan nämnas att folkskolan får 630 riksdaler i budgeten.

Den 7 januari 1867 åtalas två ungdomar, 16 och 18 år, för att ha stulit höns, vilket säger något om hungersnöden som råder. Stölder av honung ur bikupor är också något som före-

Fakta: 1860–70-talen

- Brännvinsbränning till husbehov förbjöds 1860 i Sverige.
 - En ordningsstadga för Sveriges städer utfärdades 1868, som säger att svinmat, döda djur och sopor inte längre får kastas i vattendrag eller på gator och torg.
 - 1862 års kommunalförordningar lade grunden för dagens kom-munsystem i Sverige. Kommunalt självstyre infördes i städerna och på landsbygden. Röstetalet grundade sig på hur mycket skatt invånarna samt företagen betalade. Baserat på de gamla socknarna skapades cirka 2500 kommuner.
 - I samband med reformen trädde även 1862 års förordning om landsting i kraft.
 - Ståndsriksdagen ersattes av en tvåkammarriksdag genom representationsreformen 1866. Andra kammaren var direktvald av de röstberättigade väljarna medan första kammaren valdes indirekt av ledamöterna i landets landsting och vissa större städer.
 - Missväxtåren 1867–1869 är Sveriges sista betydande missväxt med hungersnöd som följd.
- (Källa: Nationalencyklopedin)

kommer. Tiggeriet har brett ut sig, vilket en insändarskribent beklagar. Invånarnas benägenhet att ge pengar till tiggare stimulerar inte dessa att arbeta hederligt för sin försörjning. Det är ett resonemang som kan kän-nas igen från dagens tiggeridebatt.

DET FÖREKOMMER MÅNGA notiser om fylleri och slagsmål, det är uppenbart att ungdomen knappast var skötsam-mare förr i tiden. Ett exempel i mäng-den är en dräng och en gesäll som rå- kar i slagsmål på öppen gata. De åtalas för fylleri och att ha förorsakat oljud. I en annons bredvid notisen förkun-nar handlaren Carl von Gegerfelt: ”Brännvin, dubbelt pomerans, enkelt kummin, samt renat, försäljes billigt.”

FLERA UPPREPADE BRÄNDER i staden, och vittnesuppgifter om mystiska personer som tycks anlägga dem, får tidningen att misstänka att en mordbrännarligen är i farten, ”som gjort till sin uppgift att ödelägga om

inte hela så åtminstone en del av staden”. Mordbrand eller ej, så skulle tidningen bli sannspådd när det gällde ödeläggelse av staden. Se kapitlet om den stora branden.

Vår Skee-korrespondent rapporterar 1877 att en ny kronofogde trätt i tjänst och passar på att ondgöra sig över den förre. ”Försummelse och slarv har varit rådande på kontoret”.

Många arbetsplatsolyckor förekommer i spalterna, säkerhetstänkandet var inte på topp. En ruskig olycka sker den 21 december 1866 och beskrivs i målande detalj. Det är en mjölnare i Kville som fastnat i maskineriet varpå ”huvudet och övre delen av kroppen krossades, varigenom mannen naturligtvis omedelbart avled”.

Livet var hårt på 1860-talet. Snart skulle dock bättre tider stunda med den stora sillperioden från 1877.

JAKOB SIMONSON

STRÖMSTAD

CARL HALL STARTADE SPALTKRIGET I STRÖMSTAD

Carl Hall började som radskrivare på Strömstads Tidning men startade snart konkurrenten Norra Bohuslän. Det var början till en lång fiendskap med L.A. Larsson, Strömstads Tidnings chefredaktör.

Carl Hall (1862–1929) var en ganska speciell man som haft en stor inverkan på Strömstads presshistoria.

Efter att ha gjort långa resor runt i världen och bland annat besökt det för tiden mycket exotiska resmålet Australien, slog sig Carl Hall knappt trettio år gammal ner i Grebbestad. Han drömde om att starta en tidning, men han började i liten skala med att skriva för Strömstads Tidning.

Hans eldfångda stil, där han antingen tokhyllade eller fullkomligt gjorde ner människor och företeelser i den lilla staden gjorde honom snart omöjlig i Strömstads Tidnings spalter. Carl Hall gjorde då slag i saken, investerade i en tryckpress och startade konkurrenten Norra Bohuslän i november 1894.

DEN NYA TIDNINGEN hade en mer

radikal och ifrågasättande hållning än Strömstads Tidning. En artikel på slutet av 1800-talet om ett kringresande tivoli som tillfälligt slagit sig ner i Strömstad, med bland annat dvärgar och skäggig dam, tolkades exempelvis på helt olika sätt. Strömstads Tidning menade att det var ett trevligt inslag i stadslivet, medan Norra Bohuslän for ut om ett ”förbannat rövarpack” som söp och förde oväsen.

Vid ett tillfälle lyckades L.A. Larsson på något sätt komma över hinderlöshetsbeviset för utgivningen av Norra Bohuslän, och kunde därför 22 februari 1895 kräva att tryckningen omedelbart skulle hejdas. Men Carl Hall lät sig inte stoppas, utan for med släde till Fredrikstad och sedan järnväg till Stockholm för att begära tillstånd till en helt ny tidning – Tidningen Norra Bohuslän, som alltså juridiskt var en annan publikation än Norra Bohuslän.

Kampen fortsatte i spalterna och även när de två fienderna möttes på gatan, då de ofta hamnade i ordväxlingar, slog av varandras hattar med käppen och liknande.

Carl Hall ägnade sig inte bara åt tidningen, utan öppnade också bland annat en biograf. En fördel var att han hade gratis bioannonser i sin egen tidning.

CARL HALL AVLED 1929. Hans äldsta dotter Lena tog över, men hade stora

problem att få tidningens ekonomi att gå ihop i den kärva ekonomiska tillvaron i början av 30-talet.

Det slutade med att Norra Bohuslän såldes till ägarna av Strömstads Tidning 1934, varpå tidningarna slogs samman. Än i dag heter tidningen således Strömstads Tidning Norra Bohuslän.

JAKOB SIMONSON

DEN STORA BRANDEN 1876

Bland det mest dramatiska som inträffade under tidningens första decennier var den stora stadsbranden 1876.

I augusti 1876 skedde den största och mest förödande branden i Strömstads historia. Omkring 70 hus brann ner. Som tur var avled ingen i branden, men runt 400 Strömstadsbor blev hemlösa.

DET VAR EN badgäst som fick skulden för branden, berättar Ulf Hansson, Strömstads Museum.

– Det var en baron som hette Raab,

som var lite tokig. Han var inhyst hos urmakare Edvard Dahlblom i Kungshuset vid stadsparken. Det sägs att

*”I stort sett hela
centrala Strömstad
brann ner.”*

han blev störd av djur i trädgården om natten, klev upp och sköt ut genom

fönstret. Då ska gnistor ha antänt en höbal. Det var ganska kraftig vind, Kungshuset blev fort övertänt och elden spred sig till stadsparken och de omgivande husen.

– I stort sett hela centrala Strömstad brann ner. Många förlorade allt de hade, Dahlblom var till exempel oförsäkrad och hamnade på bar backe, säger Ulf Hansson.

FÖRE BRANDEN VAR Strömstad mer eller mindre en kåkstad utan riktigt anlagda gator. Efteråt byggde man upp staden utifrån en ordentlig stadsplanering, och det moderna Strömstad formas. På Dahlbloms tomt byggs Skagerack upp, och Hamngatorna tillkommer.

– Man kan säga att staden nu byggdes upp för att promenera i, med tanke på badgästerna.

Baron Raab då? Han slapp straff för branden. Men han tycks ha blivit allt galnare, omyndigförklarades senare av sina släktingar och spärrades in på ett slott i Kalmar.

JAKOB SIMONSON

1877–1906: SILLPERIODEN LYFTE STRÖMSTAD

SILLEN SKAPADE VÄLSTÅND I STAN

Efter den stora branden 1876 blev den stora sillperioden från 1877 ett lyft för Strömstad. Fabriker och trankokerier öppnade och staden moderniserades.

Senare delen av 1870-talet var en förhållandevis positiv tid för Sverige, och inte minst för Strömstad. Strömstads Tidning skriver den 2 januari 1879 att de krig, farsoter och annat elände som drabbat kontinenten inte nått vårt fädernesland. Tidningens ledare varnar dock för det allt mer förekommande våldet på hemmaplan.

”De grövre brottens antal synas ha betydligt ökat; åtminstone tycks

mord och rån ha hört till ordningen, om ej för dagen så åtminstone många nog för att bevisa råheten hos en stor del av vårt lands bebyggare. Oredlighet i allmänna och enskilda värv, överdåd och vingleri har vi beklagligtvis många att anteckna.”

Den överskuggande positiva förändringen lokalt är det välstånd som sillperioden från 1877 förde med sig. Tidningen skriver notiser om sillfis-

ket i varje nummer. En typisk notis är från februari 1879:

”Onsdagens fångst uppges vara omkring 500 tunnor, torsdagens 785 och i går 880 tunnor. Ett obegränsat antal tunnor skulle ha kunnat fångas, men fiskare upptar ej mera än de räknar med att kunna sälja. Ångfartyg och segelbåtar är här för uppköp och åstadkommer därigenom en viss livlighet.”

SOM RESULTAT AV sillperioden kom man tillrätta med mycket av fattigdomen som kännetecknat det tidigare decenniet. Det skapades många nya jobb kring sillhanteringen, fabriker byggdes för att ta hand om grumset från sillen, som gick till gödning, och silloljan som användes som bränsle till lampor.

En brand på nordsidan 1880, som inte blir lika förödande som den 1876, medför att också den sidan av staden kan byggas upp på ett modernare vis, med promenadstråk i stället för trånga gränder.

Välståndet lägger grunden för det moderna Strömstad. Den ökade inflyttningen till Strömstad, och även Koster, medförde också att nya krogar öppnades och prostitution blev vanligt. Detta återspeglas i många rättsfall som refereras i tidningen, med tidstypiska beteckningar som lösdriveri och hor. Den schartauanska kyrkan har börjat tappa greppet om befolkningen.

Fakta: Sillperioderna

- Den äldsta dokumenterade sillperioden är 1556-1589, men man räknar med att de även tidigare kommit med cirka hundra års mellanrum. Sillperioder har följt på 1600-talet, 1700-talet och så den senaste 1877-1906.
- Varför sillperioderna uppstår är det ingen som vet, och hur länge de håller i sig går inte att förutspå.
- Förutom till föda utvann man bland annat sillolja som sedan användes som bränsle i lampor. Gatubelysningen i London och Paris drevs på 1800-talet med sillolja från Bohuslän.

Källa: Strömstads museum

ULF HANSSON VID Strömstads museum menar att livet för det stora flertalet blev lite lättare att leva i Strömstad på den här tiden.

– Varje år blev det lite bättre. Staden moderniserades och snyggades upp och nya industrier dök upp som förde med sig välstånd. Flera båtvarv öppnade bland annat, och hela sillindustrin växte sig väldigt stor. Livet blev enklare att leva genom välståndet och teknikens landvinningar.

På landsbygden levde dock nöden kvar och många valde att utvandra till Amerika. År 1869 var det en topp på 25 667 svenskar som emigrerade.

Valutan ändras från riksdaler till kronor. Även det metriska systemet införs gradvis, och tidningen ger en översikt över det nya systemet, som visar hur man till exempel översätter tum, fot och skålpund till det nya systemet. Det måste ha vållat en viss tankemöda i handelsstaden.

Kallbadhuset Strömstad 1880.

PRESSETIKEN ÄR EN helt annan än vi är vana vid i dag. Ett exempel i mängden är från april 1879:

”Hemmasonen Martin Corneliusson i Lilla Hogdal, 27 år gammal, hängde sig natten till sistlidna fredag i stallet på sin faders egendom. Den döde, som i livstiden gjort sig känd för ett nyktert och ordentligt levnadssätt, har på senare tiden visat spår av sinnessjukdom.”

Stadens befolkning uppgår år 1878 till 2 219 personer innanför tullarna. Folkmängden ökade stadigt under perioden.

Sverige var i union med Norge, men nationalistiska känslor började gro i grannlandet. Under 1890-talet krävde Norge större självständighet och krig hotade vid gränsen.

JAKOB SIMONSON

STENHUGGARNA BEFOLKADE BYGDEN

Med stenindustrins framväxt hade Krokstrand och Björneröd en enorm befolkningstillväxt och hade under några decennier större befolkning än Strömstad.

Stenindustrin innebar stor tillväxt för många bohuslänska kustsamhällen. Krokstrands och Björneröds expansion inleddes på 1870- och 80-talet. Den första stenfirman var Werners, men snart övertog det norska företaget N.S. Beer driften. Efter att ha sålt några båtlaster sten köpte företaget halva Krokstrand och byggde baracker till arbetarfamiljerna. Alla transporter, även av människor,

gick sjövägen då landvägen till Strömstad ännu inte var utbyggd. Närmaste staden via Idefjorden var Fredrikshald, nuvarande Halden.

Graniten som bröts användes framför allt till gatsten, som såldes över hela världen – Evert Taubes berömda ord om att gatorna i Buenos Aires är byggda av bohuslänsk granit stämmer till exempel bra.

Krokstrand och Björneröd var – som

i dag – utpräglad glesbygd, men befolkningen växte rekordartat och nykomlingarna kom från olika delar av Sverige och Norge. Längre fram även från andra länder, bland annat många från Portugal.

Att befolkningen hade blivit stor framgår också av att flera skolor öppnade i området. Det fanns också post- och telekontor, arbetsförmedling, badhus, lanthandel med mera.

När de uppnått arbetsför ålder fick stenhuggarbarnen gå varannan dag i skolan, varannan dag som lärlingar i stenbrotten. Framtiden var redan utstakad för dem, ny arbetskraft behövdes hela tiden under expansionstiden. Husen som byggdes var mycket enkla och livet var hårt. Stenhuggaren Knut Sörqvist skriver i sina memoarer: ”Där byggde stenhuggarna sina hus som för det mesta bestod av ett rum och kök med en stor öppen eldstad och en bakugn murad av granit. Möblemanget bestod av ett slagbord mitt på golvet med bänkar och stolar och sängplatser runt alla väggar. Där födde man barn, där dog de sjuka, någon läkare visste de knappt vad det var. TBC härjade och många familjer blev helt utplånade, hjälp i någon form från kommunens sida var ej tänkbar.” I september 1902 invigdes Folkets Hus i Krokstrand med en jättelik fest. Enligt Tidningen Norra Bohuslän deltog hela 827 personer. Det förekommer diskussioner i spalterna

om huruvida dans skulle tillåtas i lokalerna och det framgår att stenhuggarna hade rykte om sig att supa och slåss – många av dem var ungarlar. De ursprungliga ortsborna uppfattade ofta nykomlingarna som utbölingar och annorlunda, enligt Uno Karlsson i boken ”Krokstrand 1870–1940”: ”Varje avvikelse från ortsbornas egna normer renderade minuspoäng till en början. Bildandet av fackföreningar och nykterhetsföreningar på 1890-talet kom att innebära en förändring till det bättre i umgänget med alkohol”. Tidigt organiserade sig stenarbetarna fackligt och politiskt. Majoriteten var socialdemokrater (senare även kommunister), en del syndikalister och ett fåtal ”frisinnade” (dvs liberaler). Den socialistiske agitatorn Axel Danielsson besökte mot slutet av 1800-talet Krokstrand, vilket medförde att många stenarbetare organiserade sig. Själva arbetet var mycket hårt och skaderisken stor. När man högg för hand klarade sig lungorna hyfsat, men

när man började köra med tryckluftsborr blev dammet så finfördelat att stenhuggarna ofta dog en alltför tidig och plågsam död i stendammslunga. Den ekonomiska världskrisen i början av 30-talet innebar början till slutet för stenindustrin. Många av de yngre sökte sig till andra yrken och bygden började sakta avfolkas igen. 1933 hade Björneröds och Krokstrand 1 049 invånare, 1978 var man nere i 298. Det var åter glesbygd.

JAKOB SIMONSON

Krokstrands hamn. Lastning av sten 1902.

Fakta: Stenindustrin

- Stenindustrin i Bohuslän växte snabbt. Som mest sysselsatte gat- och kantstensindustrin drygt 7 000 arbetare i Bohuslän. I vårt område fanns stenhuggerier i bland annat Hälle, Näsing, Krokstrand, Fjällbacka och Hamburgsund.
- Den bohuslänska graniten norr om Gullmarsfjorden anses vara en av världens främsta i sitt slag.
- Under decennierna från 1930-talet och framåt lades stenhuggerierna ner ett efter ett. I dag är stenhuggeriet i Näsing, som länge drevs kooperativt, det enda som finns kvar.
- Befolkningsuppgifter från Krokstrand-Björneröd:

ÅR	INVÅNARE
1902	1 183
1910	1 259
1920	1 063
1930	1 030
1940	778
1950	531
1978	298

Faktauppgifter från:

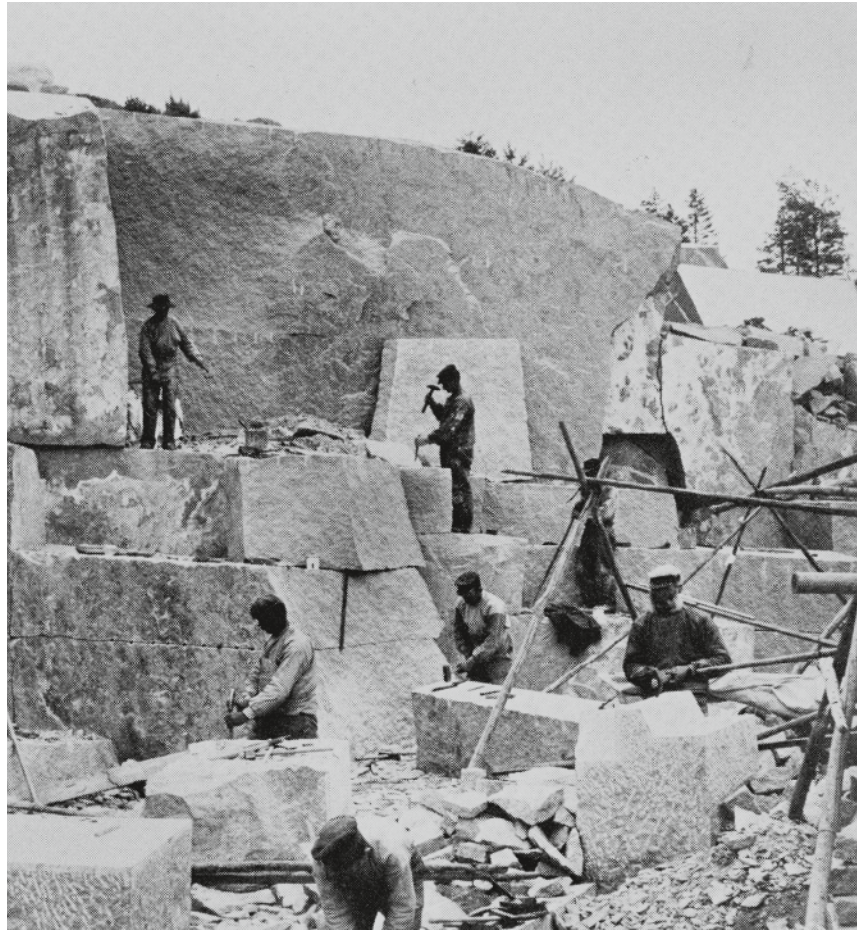
Uno Karlsson "Krokstrand 1870 – 1940.

Skärvor från en stenhuggarepok"

Bertil Quirin "Stenhuggare"

Strömstads Tidning/Norra Bohuslän

1888-1900

Huggning av finsten. "Dalarna", Krokstrand 1902.

DRAMATIK NÄR UNIONEN BRÖTS

I vår artikelserie om Strömstads Tidnings historia har vi kommit fram till ett av de mer dramatiska kapitlen. Krig hotade när Norge ville lämna unionen 1905.

I slutet av maj 1905 är det vapenskrammel och spänd stämning vid svensk-norska gränsen. Den 31 maj rapporterar tidningen Norra Bohuslän om stämningen.

”Sinnesstämningen i Norge är efter de senaste händelserna mycket orolig. Det är alls icke någon hemlighet att gränsfästningar förstärks med manskap. Ammunition och förråd körs dag och natt till sina respek-

tive platser, permitterade soldater återkallas och ny permission lämnas inte åt fältpliktigt manskap. Patroner har utlämnats i hundratals till skytteförbunden och det arbetas feberaktigt inom krigsdepartementet.”

Norge och Sverige hade varit i union sedan 1814. Enligt unionsfördraget var Norge ett eget rike med egna lagar och förordningar, men med gemensamt kungahus, det vill

säga det svenska kungahuset, och gemensam utrikespolitik ledd från utrikesdepartementet i Stockholm.

PÅ SLUTET AV 1800-talet uppstod starka nationalistiska stämningar i Norge, och 1885 krävde norska stortinget att den gemensamma utrikesministern skulle kunna vara såväl norsk som svensk. Detta vägrade kung Oscar II att godkänna.

Under 1890-talet förstärkte både Sverige och Norge sina flottor. Norge byggde fyra moderna pansarbåtar, luftförsvaret byggdes ut och en rad gränsfästningar med tydlig riktning mot Sverige byggdes ut, bland annat Hjelmekollen vid Svinesund.

1904 beslöt norska stortinget att inrätta ett eget norskt konsulatväsen. Svenske kungen Oscar II vägrade godkänna beslutet, varpå stortinget efter diverse diplomatiska förvecklingar den 7 juni 1905 konstaterade att Oscar II ”upphört att fungera som norsk kung”. Brytningen och krisen var ett faktum.

Det här leder till patriotiska utbrott i Strömstad. På midsommardagen samlas uppåt 1 000 personer i stadsparken för att hylla kungen och nationen.

DET SPRIDS NYHETER, skriver Norra Bohuslän i juli, om att en norsk badgäst inte fått rum i staden därför att han var just norsk. Redaktör Hall

undersöker dock saken och får veta att orsaken snarare varit att personen ifråga var överförfriskad. ”Det var således icke därför att den druckne var norrman han nekades, utan för att norrmannen var drucken”, skriver han.

På riksplenet sammankallas i Stockholm en extra riksdag för att lösa den norska frågan. Regeringen vill förhandla med Norge, men riksdagen säger nej och som följd avgår regeringen.

Den 13 augusti genomför Norge en folkomröstning, med ett förkrossande ja till unionsupplösningen som följd – bara 184 personer röstar nej. En man som inte hissat norska flaggan på dagen för omröstningen antas vara nej-röstare, jagas ur landet och tar sin tillflykt till Strömstad.

Det väcker ett visst rabalder när två norska damer utvisas från Strömstad. Anledningen är , skriver Norra Bohuslän den 23 augusti, ”att damerna på ett misstänkt sätt uppträtt bland

här i staden vistande militärtrupper.”

Förhandlingarna mellan länderna fortsatte, men det gjorde också upp rustningen. Den 9 september stod 70 000 svenska soldater utplacerade vid den norska gränsen. Sverige och Norge på gränsen till krig, medan förhandlingar mellan länderna pågick. Men i slutändan ville varken Sveriges eller Norges politiker ha ett krig. Man kom överens om att Norge fick sin självständighet, med den danske prins Carl som ny kung.

Unionskrisen 1905 är ett tidigt och sällsynt exempel på hur en kris där ett land velat bryta sig fritt slutat fredligt. Och de många soldaterna kunde fredligt resa hem från Strömstad.

JAKOB SIMONSON

Utanför Strömstads hamn ligger svenska pansarkryssare 1905 i väntan på signalen om krig.

Fakta: Unionen

- Unionen mellan Sverige och Norge uppstod efter Kjölfreden mellan Sverige och Danmark 1814, då Danmark avträdde Norge.
- Enligt riksakten skulle Norge vara förenat med Sverige i en union, inte som en erövrad provins utan som ett självständigt rike med egna lagar och institutioner. Samtidigt var kungahuset gemensamt, dvs svenskt, och utrikespolitiken svensk.
- Från svensk sida försökte man stärka unionsbanden för att på sikt sammansmälta de båda rikena till en enhet. Norge motstod dock alla sådana försök.

Källa: Nationalencyklopedin

BÖRSKRASCH OCH DEPRESSION

I oktober 1929 var det slut med det glada 20-talets högkonjunktur. Börskraschen fick efterverkningar för stenindustrin i norra Bohuslän, med massuppsägningar som följd.

I vår genomgång av Strömstads Tidnings historia har vi kommit till 1920-talet, en behaglig tid av högkonjunktur med ständigt stigande kurser på börsen.

Men i oktober 1929 var de feta åren förbi. På en vecka föll aktierna till ett värde av 30 miljarder dollar, en astronomisk summa på den tiden, och det fick återverkningar på världsekonomin.

NORRA BOHUSLÄN LEVDE vid den här tiden på stenindustrin. Efterfrågan på gatsten minskade nu både på grund av den sönderslagna världsekonomin och på grund av det alltmer utbredda bruket av asfalt.

Massuppsägningar vid stenhuggerierna ledde till öppna arbetsplatskonflikter och strejker. Den 12 juni 1930 skriver Strömstads Tidning om stenkonflikten:

”Stenhuggarna i Norra Bohuslän hade på tisdagen konferens i Strömstad för att behandla den situation, som uppstått sedan förhandlingarna om nytt avtal strandat. De uppsagda avtalen beröra sammanlagt mellan 5 å 6 000 man.”

Arbetslösheten i Bohuslän var några år senare högst i landet. 1934 var 8 300 bohuslänningar utan jobb.

Strömstad 1930. Konsumhuset och huset där Swedbank är i dag är i slutfasen av bygget. Den gröna plätten kallades järnvägsparken.

PÄLLE SEGERBORG VAR redaktör och ansvarig utgivare för Strömstads Tidning mellan 1919 och 1952. En intressant fotnot i sammanhanget var att han som redaktör för Vadstena Läns Tidning, tio år innan han kom till Strömstads Tidning, utbildade självaste Vilhelm Moberg i konsten att jobba som journalist. Om detta har Vilhelm Moberg berättat i tidningen Arbetaren.

VILHELM MOBERG HADE lämnat studierna bakom sig och hade ännu inte slagit igenom som författare. Han sökte därför jobb som journalist och tog kontakt med Vadstena Läns Tidning. Han påpekade att hans politiska åsikt inte överensstämde med tidningens, varpå Pälle Segerborg svarade:

”Ni får vara vad fan ni vill, jag skall göra er till en bra journalist!”

Vilhelm Moberg berättar vidare att när han kom upp på redaktionen på morgonen brukade Pälle Segerborg fråga: ”Har ni ingen lokal notis med er?”

Fakta: Några händelser

- Ångaren Göteborg, som trafikerade ruttan Oslo-Strömstad-Göteborg, gick den 27 september 1930 på grund utanför Grebbestad och sjönk inom några minuter. Passagerarna kunde rädda sig i land på den holme som skeppet gått på.
- Julhelgen 1931 brann det i Strandhotellet vid Södra hamnen i Strömstad. En posttjänsteman upptäckte branden, väckte de boende, och alla kunde sätta sig i säkerhet.
- I juni 1932 invigs Folkets Park i Blåklövern i Strömstad, på initiativ av Socialdemokraterna. Parken, med danspaviljong, försäljningsstånd och serveringslokal och senare även teater, kom att vara öppen i 40 år.

”Nej, varifrån skulle jag fått den?”

”Den finns på gatorna där ni gått! Ni har bara inte sett den”, svarade Pälle Segerborg. ”Om ni skall bli en tidningsman måste ni se omgivningen med yrkesögon, med tidningsmannens ögon.”

Så långt Vilhelm Moberg. Hur såg då tidningen ut under perioden kring decennieskiftet 1930?

Tilltalet hade blivit betydligt ledigare och mer direkt. De redaktionella kommentarerna kunde ibland vara rätt humoristiskt formulerade. I en ledare den 9 januari 1930 skriver signaturen Cincius:

”Hela redaktionen och expeditionen, innefattande bl.a. fröken Ivarsson, Den frusne, Den rödhåriga, lördagsstäderskan och springpojken Kalle, har befallt mig att i dag fatta pennan i min hand för att med en artig komplimang hälsa Eder alla ett gott och lyckobringande nytt år! Undantag göres för de eventuellt vilseförda varelser, som försummat sin plikt att

prenumerera på Strömstads Tidning.”

TEKNIKENS LANDVINNINGAR NÅDDE in i folks vardagsrum. Att en privatperson skaffade telefon kunde föranleda en notis i Strömstads Tidning, som den 4 januari 1930:

”Ny telefon på Nordby. Till förman Axel Axelsson i Förenade Granitindustrier, Ringdalsstrand, har telefon inletts med anrop Nordby 12.”

Och elektrifieringen bredde ut sig på landsbygden. 1929 tändes Krokstrand upp, skriver Tidningen Norra Bohuslän 4 januari 1930:

”För det första har man fått elektrisk belysning, vilken länge varit efterlängtd, och så har det kommit till stånd ett litet hemtrevligt kafé, också av behovet påkallat.”

JAKOB SIMONSON

1940-TALET: ANDRA VÄRLDSKRIGET

NÄR KRIGET KOM NÄRA INPÅ

Under andra världskriget förvandlades Strömstad till en militär zon och kriget var ständigt närvarande i vardagen. Det avspeglas tydligt i Strömstads Tidnings spalter.

Invasionen i Norge den 9 april 1940 förde kriget nära norra Bohuslän. Och kriget kom att prägla vardagen i stor utsträckning de kommande åren.

Längs den svensk-norska gränsen från norra Bohuslän till norra Värmland byggdes försvaret ut med en serie skansar längs kusten och gränsen och hinder som spärrade vägarna söderut från norra Bohuslän. Man byggde ställningar för pansarvärnskanoner,

bombsäkra bunkrar för kulsprutor, skyddsrum och skyttevärn. En nutida vandrare kan stöta på minnena i naturen kring Strömstad, och inne i stan finns stridsvagnshindren kvar i Kollandsbacken och på Vatulandsberget.

STRÖMSTAD BLEV EN befäst stad, vilket kraftigt begränsade människors rörelsefrihet. Och i gränstrakterna avdelades socknarna Hogdal, Lom-

meland, Näsinge och Skee östra som särskilda skyddsområden. Det innebar att det var förbjudet för andra än de som bodde i dessa områden att vistas där. De boende behövde visa identitetskort för att lämna sin socken för att till exempel ta sig in till Strömstad.

I och kring Strömstad låg soldater inkvarterade i gårdar och skolsalar. Med det följde också ett utökat nöjesliv som var till glädje även för

ortsbefolkningen. Det spelades revyer och visades biofilm och ibland ställdes det till med dans vid förläggningarna, vilket drog till sig unga kvinnor och romanser uppstod i krigets slag-skugga.

FRÅN NORGE STRÖMMADE hundratals flyktingar över gränsen dagligen från ockupationens första dagar, och via Strömstad slussades de vidare till större uppsamlingsplatser runtom i landet.

Det framgår i notiser i Strömstads Tidning att det förekom en del kontakter mellan svenska och tyska soldater vid gränsen. Den 29 juni 1943 skriver STNB om två småländska beredskapssoldater vid en förläggning i Strömstad som hälsat på vid en tysk gränspostering. De hade med sig ett parti choklad som de lämnade över till de fyra tyska soldaterna.

”Konversationen hade gått knaggligt då varken beredskaparna eller tyskarna behärskade varandras språk. En av tyskarna hade dock tydligt i

alla fall snart listat ut avsikten med smålänningarnas Liebegaben och försvann för en stund samt kom snart tillbaka med två flaskor gin.”

SEDAN CHOKLADEN OCH spriten bytt ägare stötte dock de småländska soldaterna på ett par tullare som direkt beslagtogs spriten. Soldaterna erkände och fick böta 50 kronor vardera.

Det var inte bara sprit det rådde brist på. På Strömstads Tidnings förstasida trycktes under krigsåren en ransoneringskalender där läsarna kunde se hur mycket de kunde få ut för sina matkuponger.

KRIGET INNEBAR OCKSÅ stor fara för de fiskare som fortfarande gav sig ut.

Torsdagen den 1 juli 1943 rapporterar Strömstads Tidning om räkråtlaren Virgo från Öddö, som dagen innan varit mycket nära att minsprängas utanför Koster. Virgo kolliderade med en mina som sedan exploderade en båtlängd akterut.

Tidningen refererar det dramatiska skeendet:

”**SVALLVÅGEN OCH LUFTRYCKET** kom Virgo att lyftas och hela båten skakade. I plikten kastades allt löst huller om buller och slogs sönder, och det blev en allmän villervalla. Skepparen som givetvis befarade det värsta tog sig så fort sig göra lät upp på däck. Hela båten var då insvept i ett svart moln och splitter och glasbitar yrde över däcket.”

Som genom ett under undkom skepparen utan allvarliga skador, endast några skärsår. Han hade kastats ner på styrhyttens golv där han var någorlunda skyddad. De övriga ombord klarade sig helt oskadda.

JAKOB SIMONSON

Krigsrubriker. Utanför tidningskiosk i Strömstad. Tidningsrubrikerna talar om att andra världskriget just brutit ut.

Fakta: Lokala incidenter

- Räkträlaran Viken låg den 22 april 1940 utanför Ramskär, innanför den svenska sjögränsen, då plötsligt ett tyskt flygplan på låg höjd närmade sig och började skjuta. Fiskaren Harry Johansson hann inte rädsla sig undan utan träffades i vaden av en kula. Fiskebåten sköts sönder och med den skadade fiskaren ombord fick man hjälp att ta sig in till Strömstad. Tyskland förnekade officiellt händelsen efteråt.
- Ett tyskt flygplan på väg mot Norge

skadesköts den 6 juni 1940 av ett svenskt bevakningsfartyg innanför den svenska gränsen vid Koster. Planet satte kurs in över land och kraschade i närheten av Sundby gård i Hogdal. Samtliga fyra ombord dog, och begravdes i Hogdal. Graven flyttades senare till Göteborg.

- Den 14 april 1940 överraskades Lurborna av att ett tremotorigt tyskt flygplan nödlandade vid Siverbo. Landsfiskalen Per Halvardsson tillkallades, kom

till platsen med dragen revolver och ropade "Upp med händerna!". Det rörde sig dock om ett transportplan utan vapen, som flugit vilse i snödimorna. De tre tyska flygarna internerades och flögs senare tillbaka till Tyskland.

Källor till texten: Strömstads Tidning 1943; Nils Modig – Strömstad, gränsstad i ofred och krig; Alla dessa år (jubileumsskrift, STNB 1991)

STRÖMSTAD

DE BIDROG I MOTSTÅNDSKAMPEN

Strömstad var fullpepprat med spioner, kurirer, smugglare och motståndsmän under krigsåren. Efter kriget blev flera Strömstadsbor dekorerade med medaljer.

När tyskarna väl besekrat Norge militärt övergick det norska motståndet i den hemliga motståndsrörelsen ”hjemmefronten”. På sin sida hade man informella medarbetare i Strömstad och norra Bohuslän, bland andra tullförvaltaren Erik Dahlqvist.

Arbetet sköttes på natten, då man smugglade vapen och förnödenheter till norska motståndsrörelsen och lotsade flyktingar ut ur Norge. Inte

minst svenska tidningar var eftertraktade då den norska pressen var strängt censurerad.

I OCH KRING Strömstad hade man lager där man samlade vapen, ammunition, mat och annat i väntan på transport över till Norge. Man hade fasta kurirlinjer vid Krokstrand, Hälle, Långenas, Svartejan, Lervik och Knarrevik.

Dessutom gick kurirbåtar mellan Norge och Koster. Hjemmefronten transporterade vapen den vägen. De gick ut från Knarrevik och Hällestrand om nätterna när det var mörkt och dimmigt.

Den 7 maj 1945 kom så det efterlängtrade slutet på kriget. Strömstads Tidning hade som rubrik över hela förstasidan:

”Kriget är slut – Norge är fritt”.

FLERA STRÖMSTADSBOR FICK medalj av norska staten för sina insatser för motståndsrörelsen. Namn som Erik Eriksson på Hällekind, tullaren Fritz Olsson i Hälle och adjunkt Axel Wetterberg var några av dem som bidrog till kampen mot nazismen kring gränsen.

JAKOB SIMONSON

BRON ÖPPNADE FÖR HANDEL

1946 öppnades Svinesundsbron efter kriget. Nu tog gränshandeln fart – och på 50-talet förekom regelrätta svenska handelsinvasioner på norsk sida.

Svinesundsbron började byggas i april 1938, men bygget stoppades då tyskarna invaderade Norge den 9 april 1940. Bygget låg sedan nere i flera år, men återupptogs faktiskt mitt under brinnande krig.

En rejäl explosion demolerade en del av bron 1942 – se bilden här intill. Det har diskuterats genom åren om det var en avsiktlig sprängning eller inte. Efter kriget kunde dock bron

öppnas och det hölls en högtidlig ceremoni med tusentals åskådare, samt svenske kronprinsen Gustav Adolf och norske kungen Haakon på plats.

LÖRDAGEN DEN 12 juli 1952 infördes passfrihet mellan de nordiska länderna. På första sidan den dagen skriver Strömstads Tidning:

”Nordiska passfriheten träder i kraft i dag. Det betyder, att alla nordiska

medborgare, tills vidare dock med undantag av islänningar, får passera Sveriges, Norges, Danmarks och Finlands gränser utan pass.”

Åtgärden ledde till ett våldsamt uppsving i trafiken över Svinesundsbron redan den första dagen, skriver STNB den 15/7 1952:

”För första gången i Svinesunds historia hade man dubbel bilkö över hela den 420 meter långa bron.

Gränsuppsyningsman Hans Ekemyr berättar:

– Hade passtvänget funnits kvar hade vi aldrig klarat den här dagen. Köerna i båda riktningarna växte snabbt, ett tag fick vi stänga av den norska köen på svenska sidan för att få rum för alla bilarna.”

UPPSTÅNDELSEN VAR STOR och nationell press var på plats för att bevaka händelsen. ”För radion var det redaktör Qvitt Holmgren, som var uppe med inspelningsbil för att intervjua de första resenärerna”, skriver Strömstads Tidning, och noterar att de första resenärerna som fick passera gränsen till Norge utan att visa pass var Stig och Ingrid Gulbransen från Göteborg.

Bron och passfriheten var två viktiga byggstenar i den gränshandel som sakta men säkert började växa till en gigantisk business. Men på 1950-talet gick gränshandeln åt båda håll.

Brännvin hörde till de varor som

Norge kunde fresta svenskarna med. Svenskarna var nämligen sedan 1917 belagda med restriktioner i form av det ”brattska systemet” med motbok, ett system som varade ända fram till 1955 (och som gav upphov till namnet Systembolaget). Den som ville ha mer än den kvot man var tilldelad fick vackert resa över gränsen och handla i Sarpsborg eller Fredrikstad – Halden fick sitt ”pol” så sent som 1971.

Den vara som var överlägset mest eftertraktad bland de norrmän som korsade gränsen åt andra hållet var socker. Det är högst osannolikt att allt socker som såldes användes till bakning och konservering – de enorma sockerinköpen måste snarare sättas i samband med den utbredda hembränningen. Alkoholpriserna vid den här tiden, tillsammans med de vidlyftiga dryckesvanorna, skapade en jätteindustri där folk satt hemma med sina apparater och brände sin egen sprit.

DET HÄNDE OCKSÅ på 50-talet att det blev regelrätta svenskinvasioner i Norge. När Allhelgonadagen blev en fridag i Sverige från 1953 var den dagen under några år en omvänd motsvarighet till nutidens skärtorsdag i Strömstad. På Allhelgonadagen 1955 invaderade nästan 30 000 svenskar Halden och handlade de varor som var billigare i Norge, bland annat margarin, socker och mjöl.

Sommaren 1958 börjar en ny typ av gränshandel växa fram på svenska sidan av Svinesund. Tält och bodar sätts upp, mindre cirkussällskap slår ner sina pålar och knallar säljer plastprylar, campingutrustning och dylikt. Verksamheten återkommer därefter sommar efter sommar och blir embryot till den storskaliga gränshandel som senare skulle utvecklas först på Svinesund, sedan på Nordby.

JAKOB SIMONSON

Gamla bron efter explosionen.

Fakta: Gamla bron

- Gamla Svinesundsbron byggdes mellan 1939 och 1942 och är 420 meter lång med en segelfri höjd på 58 meter.
- Bron togs i bruk efter andra världskrigets slut och ersatte då den handrodda färjan över sundet.
- Svinesundsbrons invigning skedde i storm och blåsväder i juni 1946, inför tusentals människor som kommit för att vara med om den historiska händelsen. Bland dem kronprins Gustav Adolf av Sverige och kung Haakon av Norge.
- Den 10 juni 2005 öppnades den nya Svinesundsbron. Den gamla bron heter därmed sedan dess Gamla Svinesundsbron.
- Källor till texten: Strömstads Tidning 1951–1952; Ulf Hjärdar – Over grensen. Fra grensehandelens och taxfritrafikkens historie; Alla dessa år, jubileumsskrift om Strömstads Tidning utgiven 1991.

STRÖMSTAD VÄXTE OCH GJORDES OM PÅ 1960-TALET

BYGGBOOM, FISKDÖD OCH BIKINITJEJER

I ett slag blev Strömstad mycket större när de tre kommunerna Strömstad, Vette och Tjärnö gick ihop. Detta var rekordåren och det byggdes och revs friskt i Strömstad.

I ett slag blev Strömstad mycket större när de tre kommunerna Strömstad, Vette och Tjärnö gick ihop. Detta var rekordåren och det byggdes och revs friskt i Strömstad.

Efter kommunsammanslagningen bor 9 885 personer i Stor-Strömstad. Representanter från de tre kommunerna höll tal i stadsparken i snöblandat regn inför omkring 500 personer på nyårsnatten 1967.

– Ofta har det rått motsättningar mellan stad och landsbygd, men under senare år har stora förändringar skett. Vetteborna ser med förhoppning fram mot storkommunen, sa Ernst Hedström, Vette kommuns siste fullmäktigeordförande.

Strömstad står inför en byggboom utan dess like. Under januari 1967 började bygget på Rådhusberget i Strömstad och den nya stadssiluetten

började växa fram. Här ska 180 lägenheter byggas. Samtidigt planerar man för ett bostadsområde på Röd med 140 bostäder, och industriområden på Myren och Prästängen.

– Staden är inne i en expansiv period, sa kommunalrådet Kjell A Mattsson nöjt till tidningen.

PÅ 60-TALET REVS många historiska hus i Strömstad, bland annat

Vänstertrafik. Bilden är tagen åren före den historiska omläggningen till högertrafik i september 1967.

Mjölkkaffär. Bilden är tagen 1962, mjölkaffären låg vid Bukten.

Kring 1960. Folkliv vid Trädgårdens hotell.

Torget en sommardag i mitten av 60-talet.

den Wennerbergiska fastigheten vid torget, godtemplarhuset på Rådhusberget och en rad 1700-talshus längs Surbrunnsgatan. Vid Norra Långgatan rev man det Olsénska huset där Evert Taubes mor föddes.

Strömstads Tidning rapporterar också om lasarettbygget, som blivit försenat, men som ska bli inflyttningsklart våren 1967. Med den nya byggnaden ska lasarettet få plats med 143 patienter.

DYSTRARE NYHETER VAR att Idefjordens vatten förstördes av utsläpp från Halden. Tidningen skriver den 2 mars 1967 att all växtlighet och allt djurliv i fjorden försvunnit år för år. "Idefjorden är mer eller mindre förstörd". Det skulle dröja flera decennier att få stopp på utsläppen.

På 60-talet hade Strömstads Tidning ofta tjejer i bikini på bild, med hyfsat gubbiga kommentarer under. Ett exempel från 20 juni 1967: "En hel vårbukett av sköna flickor har

fotografen här plockat fram för att glädja er, kära läsare".

Dock var kvinnofrigörelsen igång och i oktober 1969 valdes den första kvinnan in i Strömstads drätselkammare, motsvarande kommunfullmäktige. Det var socialdemokraten Lisbeth Calner, som också nominerades som riksdagskandidat.

POPMUSIKEN VAR OCKSÅ på frammarsch. En annons i tidningen den 22 juni 1967 talar om att Tages och Family Four spelade på Folkets Park i Strömstad på midsommarafton. Senare i juli kom Hep Stars, med Benny Andersson på orgel.

Midsommarfirandet i Strömstad 1967 beskrivs i tidningen som "det mest oroliga i mannaminne". Man var väl försedd med starkvaror och dåligt ölsinne, kommenterar reportern, och nämner att många blev "antastade av stöddiga raggartyper". En flicka rapporteras ha "använt sig av en urdruckten brännvinsbutelj som

slagvapen". Folkets Park hade under de två festkvällarna, midsommarafton och midsommardagen, över 4 000 besökare.

CLAES-GÖRAN CARLSSON VAR journalistaspirant på tidningen under några år på 60-talet, och han startade vinjetten "På åkanten", en kåserispalt som kom att bli kvar i många år.

– Det var jättekul, jag hade Oscar Lindberg som chef och han var väldigt rolig. Ibland när det var dåligt med material till tidningen brukade han väsa: "Nu får du åka ut och ta en bild på nån svan eller så, så att vi fyller tidningen".

JAKOB SIMONSON

Kring 1960. Folkliv vid Trädgårdens hotell.

Fakta: 1960-talet

- Den 17 maj 1962 brann världshuset Golden Inn på Nord Långö ner. Kulturtädgården Alaska var ett populärt utflyktsmål, som byggdes av Hilma Svedal efter att hon varit guldgrävare i det riktiga Alaska. Hilma Svedal avled 1965, anläggningen finns fortfarande kvar att se på Nord Långö.
- I juni 1964 stod färjeterminalen på Torskolmen klar för trafik mellan Strömstad och Sandefjord.
- Strömstads Roddklubb invigde sitt nya

klubbhus vid Strömsvattnet i slutet av 1965. Det tidigare klubbhuset låg vid Myren, men man tvingades flytta eftersom tomten skulle bli industrimark.

- Natten till den 3 september 1967 var det dags för det som länge förberetts: övergången till högertrafik. Norge hade redan högertrafik sedan tidigare, så många bilister hade tränat på norska sidan. I Strömstad hade man också en träningsbana vid Strömsvallen där bilister fick lära sig att köra på höger sida.

- Klockan fem på morgonen ändrades de skyltar vid Svinesund som talat om att vänstertrafik rådde i Sverige. STNB rapporterar den 5 september om "Olycksfri övergång" – i norra Bohuslän hade inte en enda trafikolycka inträffat den första dagen.
- Natten till den 12 januari 1967 gick räkrälaren Wega av Rossö i kvav och olyckan krävde fyra fiskares liv. Det var den svåraste fartygsolyckan i Bohuslän sedan andra världskriget.

1970-TALET: EN GIGANTISK ARBETSPLATS

BYGGET SOM SYSSELSATTE 1 200 MÄNNISKOR

Under 15 månader i mitten av 70-talet blev Kecalviken plats för Strömstads största industriarbetsplats någonsin när plattformen MP 2 byggdes.

I början av maj 1974 fick Skanska klartecken för bygget av den första svensktillverkade offshoreplattformen, som skulle skeppas ut i Nordsjön för att pumpa gas till Skottland. Bygget skedde i Kecalviken norr om Strömstad.

Beställaren Total Oil Marine Ltd. betalade 280 miljoner kronor för den färdiga plattformen, vilket i dagens penningvärde motsvarar 1,3 miljarder

kronor. Som mest arbetade 1 200 personer vid bygget, varav omkring 40 procent kom från Strömstads kommun.

KEBALVIKEN, SOM TIDIGARE legat tom och öde, torrlades under arbetet och man hittade då det sjunkna skeppet Forest Dream som gått i kvav 1933.

I september 1976 bogserades plattformen upp till Kålvik, där man fort-

satte bygga på bottendelen. Den 10 juni var hela plattformen klar och bogserades ut till Friggfältet i Nordsjön. Strömstads Tidning frågar några av arbetarna vad de ska göra nu. Jan-Anders Andersson från Bullaren svarar:

”Nu skall jag hem och hjälpa mina föräldrar på deras gård. Något annat jobb har jag inte sökt, får väl vänta till nästa plattform, om det blir någon.”

Något nytt plattformsb bygge blev det dock inte i Strömstad. Kebabviken blev nu och framöver en stor hamn för fritidsbåtar.

DET HADE GUNGAT en hel del i början av 70-talet på den stora arbetsplatsen Original Odnner i Strömstad. Den 30 oktober 1972 kom ett hårt besked till de 440 anställda. Ledningen meddelade att fabriken skulle läggas ner 1974 och Rolf Karlsson, fackklubbens ordförande, talade om en katastrof för Strömstad.

Företaget ville gärna sälja fabriken så snart som möjligt. Intresse fanns från Electrolux, och sista veckan i december 1972 kom nyheten att företaget tog över fabriken och jobben blev kvar, nu handlade det om kylskåpstillverkning i stället för räknemaskiner och skrivmaskiner. Electrolux kom sedan att stanna på Myren i Strömstad till början av 1990-talet, då fabriken lade ner och 280 personer förlorade jobbet.

Fakta: 1970-talet

- Sommaren 1976 har Strömstads kommun en total befolkning på 9586 personer. Tanums kommun är fortfarande storebror med 10840 invånare.
- Natten till den 1 september 1972 eldhärjades Strömstads Folkets Park och nöjeshallarna, dansrotundan och den stora teaterhallen förstördes. Så sent som dagen innan hölls säsongens sista arrangemang i den populära folkparken.
- Tidigt en decembermorgon 1974 brann restaurang Laholmen, med en 115-årig historia, ner till grunden. Det 20-tal gäster som sov på hotelldelen lyckades rädda sig i säkerhet. Orsaken till branden var en gäst som rökt i sängen.
- Året därefter köpte bröderna Hans och Sven Moosberg från Lindesberg nästan samtliga aktier i AB Laholmen, med förhoppningen att snabbt bygga upp en ny hotell- och restaurangbyggnad.
- ABBA:s konservfabrik i Strömstad la ner sin verksamhet våren 1976, vilket drabbade runt 75 anställda.
- Det nya varmbadhuset i Strömstad öppnade inför sommaren 1976 och rapporteras som en succé i Strömstads Tidning i augusti.

DE DYSTRA NYHETERNA om miljöförstörelsen i Idefjorden fortsätter och nu har man identifierat boven i dramat. Strömstads Tidning kallar den 3 januari 1976 Idefjorden "ett exempel på en totalhavererad marin miljö" som tar emot föroreningar från främst massindustrin i Halden. "Situationen i fjorden är välbekant – inget fiske, inga bad. Men detta är inte de enda effekterna av föroreningarna. Praktiskt taget allt marint liv i fjorden är borta."

EN FRÅGA SOM är hyperaktuell även i dag är ju p-avgifterna. Den 14 juni 1973 skriver Strömstads Tidning om kommunfullmäktiges beslut att införa parkeringsavgifter året om i Strömstad – dittills hade det bara kostat pengar sommartid. Detta berodde på "att alltför många yrkesarbetande ställer bilen på p-platserna tidigt på morgonen och hämtar den på sena eftermiddagen. Därigenom blockeras många parkeringsplatser."

Plattformsbygget i Kebabviken.

STRÖMSTADS CENTRUM FÖRÄNDRADES en hel del under decenniet, på gott och ont. 1972 invigdes det nya Domushuset och året efter invigdes Ica och polishuset på andra sidan älven. En modern stadskärna, även om skönhetsvärdet kanske lämnade en del övrigt att önska.

JAKOB SIMONSON

Nya Domushuset invigdes 1972.

Skolminister Ingvar Karlsson på besök 1973.

FOTO: EVERT DAHLGREN, STRÖMSTADS MUSEUM

Den färdigbyggda plattformen bogseras iväg ut på havet.

1980-TALET: STRÖMSTAD VIMLADE AV TV-KÄNDISAR

POLISSERIEN SATTE STRÖMSTAD PÅ KARTAN

Plötsligt vimlade Strömstad av tv-kändisar när Gösta Unefältdts polisromaner filmatiserades på 80-talet. Och IFK Strömstad presterade bättre än någonsin.

Efter många års planering har utbyggnaden av Strömstads sjukhus kommit igång, skriver Strömstads Tidning den 8 januari 1987. Det första sprängskottet utlöstes den sjunde januari och därmed hade officiellt 76-miljonerbygget påbörjats. Verksamhetsstarten var planerad till januari 1989.

Vinterkölden var hård i januari 1987. ”Det var länge sedan det var

så folktomt på gator och torg”, skriver tidningen och noterar: ”Det fåtal lördagshandlande norrmän och bohyslänningar som trotsade den -22-gradiga vintern slapp i alla fall att betala parkeringsavgifter den här biestra vinterdagen. Parkeringsmätarna i Strömstad frös fast!”

DET VAR KLART högre klass på IFK Strömstads herrfotbollslag under

slutet av 80-talet. 1986 går laget upp i division 2 och får säsongen efteråt möta lag som Helsingborgs IF.

– Man har inte varit högre upp än så i seriesystemet. Det var mycket publik på matcherna och det var ett spetsigt och bra lag, minns Åke Nilsson, mångårig reporter på Strömstads Tidning.

PÅ 1980-TALET HAMNADE Strömstad i fokus på ett helt nytt sätt när Gösta

Unefäldts polisromaner filmatiserades, med Per Oscarsson i huvudrollen som polischef.

– Det var en stor grej. Tv hade väldigt stor genomslagskraft och plötsligt vimlade det av kändisar i stan. För mig var det lite speciellt eftersom jag växte upp i huset mitt emot det där Per Oscarssons polischef bodde i filmerna. Det var kul att följa inspelningarna, säger Åke Nilsson.

Till den första, Polisen som vägrade svara, tryckte Strömstads Tidning upp ett specialnummer som visades upp i filmen, med stor rubrik: ”Rånkupp mot S-E-banken i Strömstad” på förstasidan. Sammanlagt spelade SVT in fem säsonger av den populära tv-serien mellan 1982 och 1996.

PÅ NÖJESHIMLEN TÄNDES också en ny stjärna i Strömstad när Git Kraghe, dotter till revykungen Kjell Kraghe, fick en roll i Riksteaterns musikal ”Stoppa världen, jag vill stiga av”, som turnerade runt i Sverige 1987.

– Turnélivet är ansträngande, men jag trivs utmärkt med det här livet, säger Git Kraghe till tidningen den 5 mars 1987.

Hon kom som bekant att spela en stor roll på Strömstads revyscen när hon så småningom flyttade tillbaka till hemstaden.

TRISTARE FÖR STRÖMSTADS del var att Electrolux la ner sin fabrik i Strömstad 1989-90. Electrolux hade som mest 500-600 anställda och det blev ett hårt slag. Från att arbetslösheten varit nära noll var det nu många som fann sig stå utan jobb.

– Plötsligt fanns det många arbetslösa i Strömstad. Det var början på en ganska tuff tid både i Strömstad och Sverige, sedan kom ju den ekonomiska krisen inte långt därefter, säger Åke Nilsson.

Norgehandeln hade dock börjat dra igång i liten skala. Det var inte minst spriten som lockade. Under 1986 var det två norska spritstreck

som stängde monopolbutikerna. Detta ledde till en rusning av törstiga normmän till Sverige. Systembolagen i Strömstad ökade omsättningen med 43 procent gentemot året innan.

Det fanns ett annat problem i Strömstad, som klingar bekant även 2016: bostadsbristen.

Den 24 januari 1987 ställer Carina Dahlstrand (VPK) en fråga i kommunfullmäktige: ”Varför planeras inte bostadsförsörjningen i Strömstad?”.

– Det är stor inflyttning som orsakar bostadsbristen, svarar kommunstyrelsens ordförande Torsten Torstensson (C) och redogör för kommunens bostadsplaner. Det ska byggas 50 lägenheter på östra Rådhusberget och 70 lägenheter i Bojardalen.

Inflyttningen kom att fortsätta, med framväxten av Norgehandeln.

JAKOB SIMONSON

Foto: Bronn Aude

Polisen i Strömstad. Sammanlagt spelade SVT in fem säsonger av den populära tv-serien efter Gösta Unefältds böcker.

Fakta: 1980-talet

- Företaget Stockfish gör en mångmiljonsatsning i Strömstad 1982, med en fabrik där man frystorkade fisk. Man anställde 55 personer. Det blev dock ingen succé, och redan sommaren 1982 permitterades 40 anställda. I december försattes Stockfish i konkurs.
- På Norges nationaldag 1984, tio år efter Laholmsbranden, invigdes det nya Laholmen. Hotellet har nu fått 48 dubbelrum och en restaurang och dans- och konferenslokaler.
- I maj 1985 rivs det anrika Stadshotellet i Strömstad, invigt 1876. Det tog mindre än tre veckor att riva hotellbyggnaden, och platsen fick under en tid tjäna som parkeringsplats.
- I april 1987 invigs den nya gångbron över Strömsvattnet av kommunalrådet Torsten Torstensson (C).
- I maj 1987 anordnas Strömstads Marknad för första gången, en tradition som kom för att stanna.
- Den 8 september 1989 eldhärjades fyra kulturhistoriskt intressanta hus i Bukten, en av de äldsta stadsdelarna i Strömstad. Husen blev så svårt skadade att de måste rivas. Ägaren lät dock året efter uppföra likadana hus.
- Den 16 november 1989 kommer det dystra beskedet att Electrolux avvecklar sin fabrik i Strömstad, vilket leder till att 280 personer blir utan arbete. Electrolux var länge den största privata arbetsgivaren i kommunen och svarade för 30 procent av industrijobben i Strömstad.

Ny stjärna. Git Kragbe slog igenom som musikalartist 1987.

Koncentration. Åke Nilsson när det begav sig på Kvarnen.

INDUSTRIN BYTTES MOT HANDEL

Strömstad upplevde sin första våg av arbetslöshet på många år när Electrolux stängde fabriken. Samtidigt fyllde Sten Edgar Staxäng kyrkan.

Kerstin Karlsson satt som chefredaktör för Strömstads Tidning mellan 1997 och 2014 och berättar om 90-talets omvandlingar.

– Strömstads Tidning ägdes av Bohusläningen när jag kom in 1977 och så var det i många år. 1997 kom beskedet att Stampen köpt in sig på Bohusläningen och Strömstads Tidning. Då fick jag frågan om jag ville ta över som chefredaktör. Tyvärr var

det stora nedskärningar i samband med det. 1991 var vi 21 personer på tidningen, 1997 var vi tio som blev kvar, minns Kerstin Karlsson.

Hon kom som sagt till Strömstads Tidning sommaren 1977, direkt efter journalisthögskolan, och träffade Erling Karlsson som gick från grafiker till journalist på tidningen. Tycke uppstod, som det heter, och de kom att både bilda familj och jobba ihop i många år.

Kerstin Karlsson var chefredaktör från 1997.

Fakta: 1990-talet

- Arbetslösheten växer i början av 1990-talet. STNB rapporterar den 9 februari 1992 att antalet arbetssökande i Strömstad är uppe i 750. Två procent av den arbetsföra befolkningen (240 personer) är öppet arbetslösa, och många befinner sig i arbetsmarknadsåtgärder.
- Den stora anstormningen av flyktingar från inbördeskriget i före detta Jugoslavien leder till att en flyktingförläggning öppnar i Nordby norr om Strömstad. Den 7 november 1991 anländer de 56 första flyktingarna från ex-Jugoslavien med buss och snart hade 120 flyktingar fått plats i Nordby.
- Våren 1992 skriver stormålvakten Sven Andersson på för IFK Strömstad och återkommer därmed till moderklubben efter 12 år i Örgryte, där han blivit svensk mästare 1985. Sven Andersson hade dock en del kvar att uträtta, bland annat tog han Helsingborgs IF till Champions League efter en bragdmatch mot Inter.
- I mitten av augusti 1994 står Strömstads nya gymnasieskola klar på Tången och tar emot de första elevkullarna. Gymnasiet är Strömstads dittills

största investering. Storbygget genomfördes på 16 månader och sysselsatte som mest 100 personer, många av dem lokal arbetskraft som anvisats av arbetsförmedlingen.

- Den 15 maj 1997 ödelades en radhuslänga på Vatuland vid en våldsam brand. Det var en exploderande tv-apparat som utlöste eldsvådan, som förstörde sju hus. De boende kunde chockade men oskadda ta sig ut ur husen, skriver STNB:s reporter Erling Karlsson.

– De första åren, när vi fick barn, lade vi upp schemat så att vi turades om att jobba. Han var hemma med barnen på förmiddagen och jag på kvällen, säger Kerstin Karlsson.

Chefredaktören Bosse Lidslot som företrädde henne var en hårdkokt journalist som kom från Expressen. Han kunde skälla ut läsare som ringde, minns hon.

– Om någon klagade sa han: Vi har vissa krav på våra läsare och du uppfyller inte dem, och så la han på luren.

Den tekniska utvecklingen gick snabbt på den här tiden. De första datorerna kom 1993 och på slutet av 90-talet började redaktionen övergå till digitalkameror. Från att ha haft eget tryckeri började tidningen tryckas i Uddevalla. Offsetplåtarna gjordes klara på Kvarnen och levererades med bil ner till Uddevalla. Oftast gick det bra, men en av de värsta fadäserna minns Kerstin Karlsson med fasa än i dag.

– Det var 1998, när jag var ganska

ny som chefredaktör. De hade rört till det i tryckeriet och prenumeranterna fick en tidning med tre-fyra tomma sidor och en som var vänd upp och ner. Jag var så arg att tårarna rann när jag fick veta det.

ELECTROLUX LADE SLUTGILTIGT ner fabriken i Strömstad 1990. Arbetsmarknadsåtgärder sattes in och många fick lönebidragsanställningar i föreningar. I gamla Olséns Färgs lokaler (Klevgatan nedanför stadshuset där det nu byggs bostäder) ordnades en lokal dit de arbetslösa kunde gå för gemenskap och sysselsättning.

EN STORSATSNING i början av 90-talet var gymnasiet, som startade hösten 1994. Innan dess hade gymnasiet huserat i två eländiga baracker på Strömstiernaskolan. De låg ungefär där förskolan ligger idag. Redan från starten fanns satsningen på roddgymnasiet.

FOTO: ÅKE NILSSON, STRÖMSTADS TIDNING

Det nya gymnasiet, Strömstads dittills största byggprojekt, öppnade till höstterminen 1994.

FOTO: STRÖMSTADS TIDNING

Populära kyrkoherden Sten-Edgar Staxäng.

FOTO: STRÖMSTADS TIDNING

Kommunalråd Torsten Torstensson (C).

PRÄSTEN STEN EDGAR Staxäng kom till Strömstad i mitten av 1980-talet och öppnade upp kyrkan för kända artister och profiler. Med konserter med artister som Carola, Lill-Babs och Tommy Körberg, och offentliga samtal med personer som Margareta Krook och Olof Palme drog han massor med folk till kyrkan. Vid ett tillfälle när Tommy Körberg skulle sjunga var intresset så stort att man fick sätta upp högtalare utanför kyrkan.

I STRÖMSTAD HADE nu industrin fått lämna plats för handeln som huvudsaklig ekonomisk motor. Den förste som satsade ordentligt på Norgehandeln var Lennart och Marit Hogeus, som öppnade en stor livsmedelsbutik på Nordby 1983.

– Det var många som tyckte att de var fullkomligt galna som byggde ett stort varuhus på ett gårde mitt ute i ingenstans. Det kom förslag

om att det kunde bli bowlinghall om det skulle gå dåligt, skrattar Kerstin Karlsson.

Så illa gick det som bekant inte för gränshandeln.

JAKOB SIMONSON

BLICKAR MOT FRAMTIDEN

Det blev ingen millenniebugg som slog ut datorerna. Men det blev en ny Svinesundsbro, blomstrande gränshandel och 2009 invigdes Sveriges första marina nationalpark på Koster.

Många väntade sig en krasch nyåret 2000. Men det visade sig som bekant att man oroade sig förgäves. Det blev ingen ”millenniebugg” som slog ut datorer, elförsörjning och teleförbindelser. ”Övergången till år 2000 flöt smärtfritt, skriver Strömstads Tidning den 4 januari 2000.

I början av det nya millenniet växer gränshandeln enormt. Kring år 2000 sker en rad nyetableringar som gör

att handeln slår rekord år för år, bland annat tre stora matvarubutiker i Svinesund och Nordby. Butikernas försäljning överträffar alla förväntningar.

– Att starten skulle bli så lavinartad räknade vi inte med, säger Thore Malmqvist, butikschef för Maximat till STNB den 6 januari 2000, och han låter överrumplad när han fortsätter:

– Det kan ju låta lite lustigt, men stundtals kommer det för många.

Butiken känns redan lite trång.

Så länge priserna är lägre i Sverige kommer strömmen att fortsätta, spår Strömstads Tidnings reporter Tomas Andersson.

FLODVÅGEN I THAILAND blev den största nyhetshändelsen 2004-2005. Kommunfullmäktiges ordförande i Strömstad, Allan Josefsson, intervjuas av tidningen vid hemkomsten. Han

och hans familj befann sig på Kamala Beach när flodvägen kom, och de lyckades rädda sig undan.

– Vi klarade oss helskinnade, och mina tankar går nu hela tiden till dem som förlorat någon anhörig, säger Allan Josefsson till STNB.

FREDAGEN DEN 10 juni 2005 är det norsk-svenskt kungamöte när den nya Svinesundsbron invigs.

– Det här är brödrafolkens väg, och det är med glädje och stolthet jag står här i dag, säger kung Carl XVI Gustaf, och noterar därpå att hans signatur på minnesskylten som sätts upp på brofästet är större än kung Haralds.

Kungen skulle snart vara tillbaka i Strömstad. Den 9 september 2009 invigs Kosterhavets nationalpark, en händelse som bevakas av över 100 journalister och fotografer.

– Genomslaget i media har varit öronbedövande, säger kommunalrådet Ronnie Brorsson (S) till STNB.

Rent visuellt förändras tidningen

mycket från slutet av 1990-talet. Den går ner i format till det nuvarande mer behändiga formatet, och nu trycks tidningen i färg.

STRÖMSTADS TIDNING KÖPS av Stampen år 2006 och blir därmed en del i en västsvensk mediekoncern med systertidningar som Göteborgs-Posten, Bohusläningen och TTELA.

Tidningens redaktion står sig ganska oförändrad under 00-talet under chefredaktör Kerstin Karlsson, fram till dess att hon och flera mångåriga medarbetare som Erling Karlsson, Åke Nilsson och René Moi går i pension 2010–2014.

Sedan har en ny generation tagit vid och jobbar hårt för att hålla Strömstads Tidnings fana högt och ständigt leverera lokalt material av hög klass för våra läsare.

JAKOB SIMONSON

Fakta: 2000-talet

- I juni år 2000 tas första spadtaget till ett av de största byggprojekten någonsin i Strömstad, den nya stadsdelen i Kebal. Det är 111 hus med 149 lägenheter. Kommunalrådet Erland Lundqvist kallar bygget "Strömstads Venedig".
- 29 november 2005 blev ett stort antal företagare och konstnärer husvilla vid storbranden i konservfabriken Canning i Strömstad.
- Ännu en storbrand skedde natten till den 13 mars 2007 då Hedelinska huset på Norra Hamngatan i Strömstad brann ner. Fem boende och en brandman fick föras till Strömstads sjukhus. Alla överlevde branden, men tomten är fortfarande obebyggd tio år senare.

Anders Tysklind, nationalparkschef. Ett år efter att Kosterhavets nationalpark invigdes var det åter betydligt lugnare ute på Sydkoster.

HIPP HIP HURRA – 150 ÅR!

Utanför Skagerack gick festklädda middagsgäster på röda mattan. Det började väl nästan vara som på kronprins Oscars tid?

Sedan väntade glittrande show och till sist sjöng alla Ja må han leva (eller hen, kanske?) och fyrfaldigt leve fick tidningen också.

Servitörerna övade tallriksbalanskonsten, Ulf Karle och Linda Baatz Dahlberg lotsade trygghetsingivande alla till rätt plats och i garderoben tog Yoshar Fathi hand om alla kläder.

– Jag kommer från Iran och bor i Strömstad, sade han och delade med

sig av ett tidningsminne: Strömstads Tidning träffade tillsammans med gäster från Tanums asylboenden jul-tomten i Sockenmagasinet i Tanumshede förra året.

ETT BESKED FRÅN kvällen: Lokaltidningen behövs. Inte minst i en tid när vilka påstående som helst kan läggas ut på nätet och spridas hur fort som helst, utan att någon kollat sannings-

halten. Det påpekade kommunalrådet Peter Dafteryd.

– Det är viktigt att granska och förklara och då behövs en lokal tidning som intresserar sig, sade han i soffan hos Ulf Karle.

TIDNINGENS CHEFREDAKTÖR INGALILL Sundhage var på samma trovärdighetslinje.

– Vi måste veta att det vi skriver är

rätt och kolla allt.

– Det behövs en lokal tidning som skriver om det som ingen annan skriver om, sade förra chefredaktören Kerstin Karlsson.

Man ska tycka om sin lokaltidning, märk väl med betoning på tycka, om det rådde nog också enighet. Väcker den inte känslor har den ingen funktion.

– En lokaltidning som har ett öknamn, bara en så'n sak, reflekterade tidningens nya redaktionschef Bodil Resare, som givetvis hunnit möta epitetet Tomsäcken.

En tomsäck som många vill ha – kanske undrar de om det inte trots allt finns något i den, tänkte hon sig, sedan hon gett publiken en värmande beskrivning av hur det är att resa genom skog och skog och skog för att se Skagerrak och en ny hemort vid havet öppna sig.

Ulf Karle varvade samtal av det här slaget med full fart på både sång- och sketchinslag. Det är inte

Karle-show utan schlager och när ett Stickan Andersson-potpurri avslutade festen stod till sist publiken upp och förstärkte orkestern i Leva livet. Ett bra motto att fortsätta ytterligare 150 år med, för så många tyckte Ulf Karle att vi skulle sikta på, medan Peter Dafteryd nöjde sig med att blicka 50 år framåt.

SÅDANA HÄR KVÄLLAR känns det att Strömstad är en stad med djupa revyanor. Den som gräver i egna minnen, föräldrars fotoalbum eller mormors kartonger – eller varför inte i tidningens arkiv – kommer att finna belägg för det.

Undrar om den här festen dyker upp i tillbakablickar så småningom?

MARITA ADAMSSON

SAMTLIGA FOTON FRÅN REVYN: ANDREAS CARLSSON, FRILANSFOTOGRAF

Ett stort tack till Ulf Hansson och Karin Carlsson på Strömstads museum för alla bilder, berättelser och det historiska arkivet. Samt Ulf Karle, Helen Mattsson, Viktoria Tyft, Nina Markendahl, Leffe Gunnarsson och Bo Markendahls orkester för en storlagen revykväll på Skagerack den 16 oktober. Sist men inte minst, ett stort tack till Strömstads Tidnings alla prenumeranter som läser tidningen troget.

*Tack,
Strömstads Tidning.*

